

DVA2009 – ws11 – verslag: Samenwerking overheid, bedrijfsleven en civil society bij lokale alternatieven

Inleidingen / presentaties van:

Ger van den Oetelaar, wethouder gemeente Boxtel, zie www.boxtel.nl

Peter Polder, Peak Oil Nederland, zie www.peakoil.nl

Gerard Titulaer, regionale coöperatie: O-regional. Zie www.oregional.nl

Boxtel wil een duurzame gemeente zijn, geeft van den Oetelaar met vele voorbeelden aan. Samen met meer dan 900 inwoners is een visie opgesteld voor de komende 10 jaar. Daarbij viel op dat de inwoners in het algemeen kiezen voor zeer groene oplossingen. Een biodiversiteitskrant leverde meteen ook al zo'n 1000 deelnemers op. Aan projectontwikkelaars in de woningbouw worden strenge eisen gesteld volgens een puntensysteem van SenterNovem en daarbij wordt ook mondiaal bouwen en de wederkerigheid in de relatie met landen als Nepal. Ook is recent een kaart gemaakt met een wandelroute langs duurzaamheidsprojecten uit de afgelopen 10 jaar. Belangrijk punt voor duurzame lokale producten is te vinden in het nationaal landschap: het Groene Woud.

In 2020 zal er 20% minder aan olie gebruikt moeten worden. Het oliegebruik is een bron van CO₂-vervuiling en raakt in snel tempo op. Dit is volgens Polder een van de belangrijkste drijfveren om als burgers zelf te komen tot aanzienlijke vermindering van je energieverbruik. Op deze reden is ook de snel groeiende beweging van transition towns gevestigd. Er zijn inmiddels in zo'n 60 plaatsen in Nederland initiatieven gaande. Daarbij zijn het mensen die zelf het initiatief nemen, maar daar ook kleine bedrijven, ambtenaren en politici bij betrekken. De economie is erg transportafhankelijk. Daarom is een betere menging van wonen en werken en van regionaal produceren en consumeren belangrijk. Gemeenten spelen daarbij een belangrijke rol omdat ze verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke ordening. Bij de transition towns wordt uitgegaan van de permacultuur. Dit is een ecologische groeimethode. Peakoil adviseert ook bedrijven. Speciaal voor het MKB is een scan ontwikkeld om de olieafhankelijkheid te meten. Er worden bedrijven gezocht die het willen uitproberen.

Voor de organisatie van een goed opgezette verkoop van streekproducten is een wisselwerking nodig tussen producenten, burgers, overheden en bedrijven (afnemers zoals zorginstellingen). Titulaer benadrukt dat de betrokkenheid van burgers zowel bij de conceptontwikkeling als bij de realisatie belangrijk is. Hij noemt een aantal voorbeelden: Nijmegen 'health city' is een concept waarin onder meer boerderijbezoek van scholen en de ontwikkeling van schooltuinen een plaats hebben. Een tweede voorbeeld: een netwerk van wandelpaden door het boerenland (met vergoeding voor deelnemende boeren). Drie de ontwikkeling van een gebiedscoöperatie voor voedselproductie en andere diensten: Oregional (zie ook verslag van werkgroep 5/6). Belangrijk is de ontwikkeling van een netwerkorganisatie, een duurzame doelstelling en het van onderop opzetten. Mensen maken deel uit van de oplossing. Verder zo mogelijk de verbinding leggen met andere initiatieven bv. rond klimaat. De politiek kan zich inzetten voor ondersteuning; politiek moet dienstbaar zijn.

Vanuit de deelnemers aan de werkgroep worden andere initiatieven genoemd, zoals het zichtbaar maken van warmteverlies met infraroodcamera's. De Stichting Volkshuisvesting Nederland (om. bekend van startersleningen) kan ook bijdragen aan energiebesparing en duurzame wijk aanpak m.b.v. laagrentende leningen. Zie ook www.svn.nl.

Verder wordt melding gemaakt van het gebruik van lokale betaalmiddelen, waardoor de lokale economie minder wegleffecten krijgt doordat er sprake is van circulaire bestedingen. Lokale nutsvoorzieningen opnieuw ontwikkelen is goed mogelijk met behulp van warmtekracht.

Benadrukt wordt dat er lokale intermediairs nodig zijn om bruggen te slaan, samenwerking te stimuleren en coördinerend op te treden. Streef vooral naar diverse en praktische oplossingen en raak niet in een situatie van subsidieafhankelijkheid. Dat waren zo nog enkele uitsmijters bij deze werkgroep.

gespreksleider en verslag: John Huige